

نام کتاب	من در کلاس مل می کنم	فودتان در زنگ کار در کلاس مل کنید	فودتان در منزل مل کنید
کتاب درسی			
کتاب کار			
کتاب دوسالانه			

(۱) مخروط: مواد آتشفشانی از مجرای اصلی بیرون می‌ریزند و به شکل

مخروط روی هم انباشته می‌شوند را مخروط آتشفشانی گویند.

(۲) اتاق ماگما: به منبع مواد مذاب یک آتشفشان که در زیر مخروط واقع است

آشیانه یا اتاق ماگما گویند.

(۳) مجرای (دودکش) اصلی و فرعی: به کانال‌هایی که اتاق ماگما را به دهانه

متصل می‌کنند مجرا یا دودکش گویند که مجرا ممکن است ساده

(تک کانال) باشد یا از مجراهای متعدد ساخته شده باشد که شامل مجراهای

اصلی (دودکش اصلی) و انشعابات (دودکش‌های فرعی) می‌باشد.

(۴) دهانه: جایی که گدازه از کوه خارج می‌شود دهانه نام دارد که دهانه متصل

به مجراهای اصلی را دهانه اصلی و دهانه‌های متصل به مجراهای فرعی

را دهانه فرعی گویند.

(۵) گدازه آتشفشان: مواد مذابی که از آتشفشان خارج می‌شوند و بر حسب

دمایشان به رنگ‌های سفید، زرد و قرمز دیده می‌شوند.

(۶) دامنه: مواد مذاب خارج شده از دهانه آتشفشان بر اثر نیروی جاذبه به

سمت پایین حرکت می‌کنند و در اثر مجاورت با هوا سرد شده و

بیرونی‌ترین لایه مخروط را می‌سازند که به آن دامنه گویند.

اجزای آتشفشانی

(۱) سپری (گدازه‌ای): مخروط آنها کم ارتفاع و قاعده پهن دارد و در آتشفشان‌هایی با

فعالیت آرام به وجود می‌آید.

(۲) خاکستر: در آتشفشان‌هایی که با انفجار شدید همراه هستند و دهانه قیفی شکل

دارند به وجود می‌آید.

(۳) مرکب: مخروط آنها مرتب و منظم و به صورت لایه‌لایه به طور متناوب روی هم

انباشته شده است.

- آتشفشان‌ها از نظر فعالیت
- (۱) فعال: در حال حاضر یا در سال‌های اخیر از آن مواد آتشفشانی
(جامد، مایع، گاز) خارج شده.
- (۲) نیمه فعال: فقط گاز از دهانه آن خارج می‌شود.
- (۳) غیر فعال: هیچ نوع فعالیتی ندارد.

- آتشفشان‌ها از نظر خروج مواد
- (۱) آتشفشان‌های آرام: مواد مذاب به صورت آرام و بدون انفجار از دهانه خارج می‌شوند و مخروط آنها کم ارتفاع و سپری است.
- (۲) آتشفشان‌های انفجاری: خروج مواد به صورت انفجاری است و ابر سوزان از دهانه آتشفشان خارج می‌شود.

- مواد خروجی از آتشفشان
- (۱) گاز: به گازهای خارج شده از دهانه آتشفشان فومرول گویند.
بخار آب (۷۰ درصد) - گاز کربن‌دی‌اکسید (۱۵ درصد) - گازهای گوگردی و نیتروژن‌دار.
- (۲) مایع: به مواد مایع خارج شده از دهانه آتشفشان گدازه گویند.
(گدازه‌هایی که آهن و منیزیم زیاد دارند روان هستند و گدازه‌های دارای سیلیسیوم غیر روان می‌باشند).
- (۳) جامد: به مواد جامد خارج شده از دهانه آتشفشان تفرا گویند.
(خاکستر کوچکترین ذره جامد خارج‌شونده از آتشفشان است).

نکته: ماگما مواد مذاب درون زمین و گدازه مواد مذاب خروجی از دهانه آتشفشان است.

نکته: گدازه همانند ماگما می‌باشد با این تفاوت که بخش اعظم گازهای خود را از دست داده است.

نکته: سنگ‌های آذرین از سرد شدن مواد مذاب به وجود می‌آیند.

- سنگ آذرین
- (۱) درونی: از سرد شدن آرام مواد مذاب در داخل زمین به وجود می‌آید و دارای بلورهای درشت است (گرانیت).
- (۲) بیرونی: از سرد شدن سریع مواد مذاب در سطح زمین به وجود می‌آید و دارای بلورهای ریز است (بازالت).